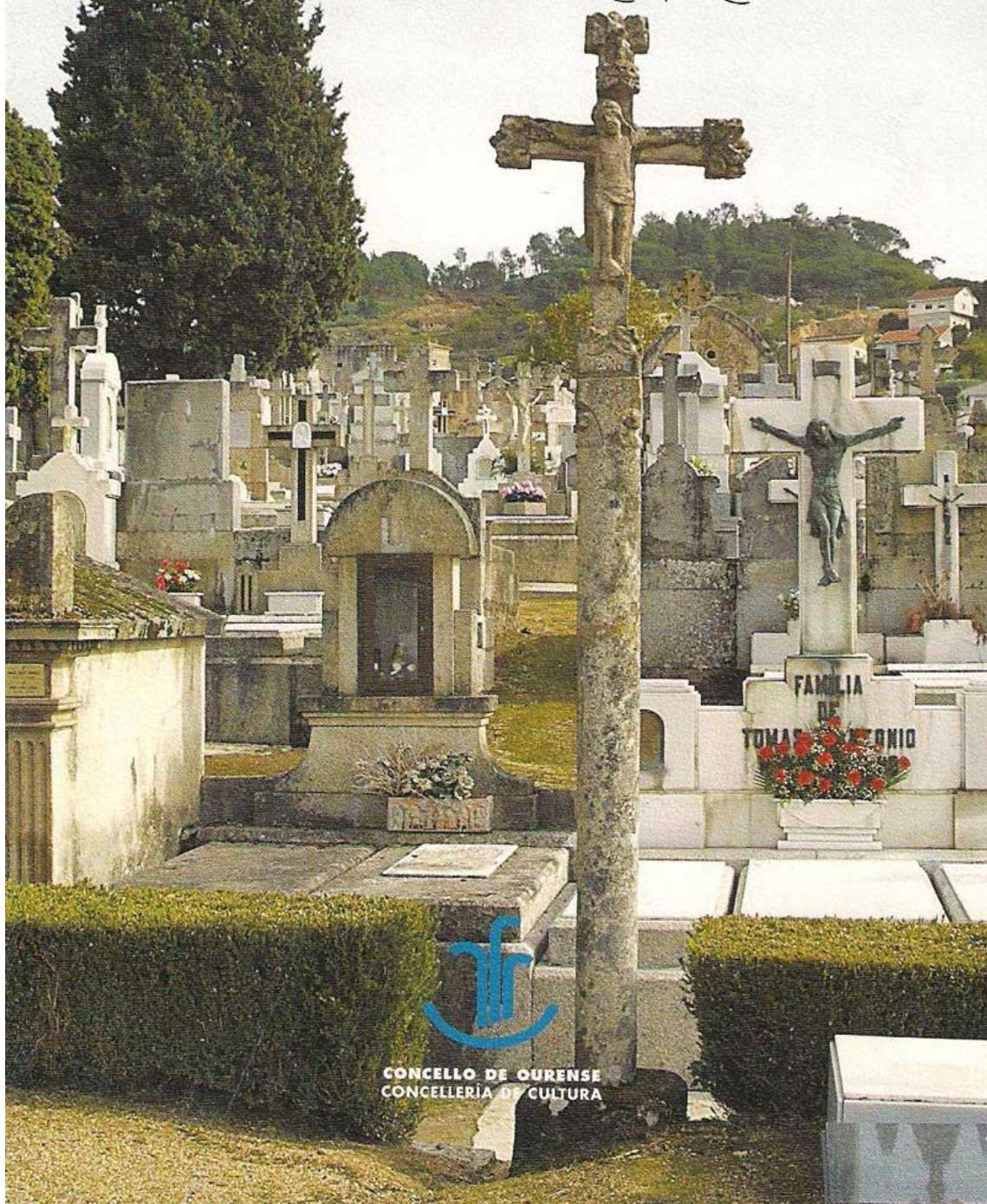

O CEMITERIO DE SAN FRANCISCO

Escultores e obra presente no Cemiterio de San Francisco

Taller Piñeiro. Este prolífico taller marmorista de longa duración foi iniciado por Francisco Piñeiro Reigosa (1857-1926) e continuado inicialmente polo seu fillo Daniel (1887-1941). Frotito do seu traballo son moitas das lápidas más emblemáticas do cemiterio como a da 'Pobre Asunción' (nº 1) e moitos relevos modernistas en mármore de anxos e coroas como os das familias Pérez González (nº 2), Fuentes Pérez (nº 3), a propia familia dos escultores Piñeiro (nº 4) Lopez Santos, (nº 6), ou Iglesias Malleira (nº 7); tamén túmulos arquitectónicos como os das familias Paz Novoa-Avila Arines (nº 9) ou Pereiro (nº 8); e Cristos como da familia Carballo Losada (nº 5).

Fábrica Malingre. En 1849 o belga Manuel Malingre Parmentier creou en Ourense unha fundición que se mantivo, en diferentes localizacións, ata o ano 1979. A morte do fundador foi continuado por fillos e netos, contribuíndo todos á modernización económica da cidade e á elaboración do mobiliario urbano e, incluso, funeralio. Tres son as mostras principais da actividade desta fundición no cemiterio. O Cristo, placa e verxa do panteón da propia familia Malingre (nº 10), a Piedade e verxa do panteón da familia Freijanes (nº 12) e o chamado popularmente "Anxo negro" (nº 11) situado no extremo leste do Cemiterio, coroando o panteón da familia Ferro Martínez. Outro anxo de fundición caído hai anos dun túmulo está

hoxe asentado nas proximidades da entrada. O longo do cemiterio son apreciables cruces fundidas como as verxas das pequenas e antigas sepulturas terreiras, e incluso tampaas enteras.

Victorio Macho (Palencia, 1887-Toledo, 1966). Escultor formado entre París e Madrid, elaborador de numerosas composicións conmemorativas en España (monumentos a Pérez Galdós e Ramón y Cajal en Madrid, Menéndez Pelayo en Santander...) e en América (monumentos a Simón Bolívar, Miguel Grau), onde chegou exiliado despois da Guerra Civil. Como retratista inmortalizou a Unamuno, Valle Inclán, Marañón, León Felipe, etc. No Cemiterio de San Francisco sobranece o seu "Anxo pensativo", en mármore branco, feito para a familia Rodríguez Vilanova. (nº 13). En Toledo a súa derradeira casa está convertida en Museo monográfico sobre o autor.

Val d'Osén. Metal pintado. Familia de Jesús Soria y Ángel Iglesias (nº 14).

Antonio Faíde Gago (Ourense, 1907-1979). Escultor de raíz e estética popular, traballou nos talleres de Núñez e Piñeiro en Ourense e José Capuz en Madrid. En 1926 ingresou na Academia de San Fernando cunha bolsa da Deputación para formarse academicamente, pero, canso do ambiente, axiña volve á cidade onde desenvolverá a súa apreciadísima obra que hoxe se pode ver en moitos monumentos e esculturas da cidade. Tiña o seu taller na cima da Rúa Bedoya, próximo ó Cemiterio. Entre a moita obra neste cemiterio destacamos as placas en mármore co Relevo da Piedade da familia Bravo (nº 15); co Relevo de descendemento, mármore, familia Campos Ramós-López (nº 17); o 'Relevo de Descendemento e anxos exentos', mármore, familia Junquera Cerviño (nº 16); e como figuras más monumentais o "Anxo sedente", granito, na tumba da familia Eugenio Lorenzo Ripamonti (nº 18) e o "Sagrado Corazón e relevo dun anxo recibindo ó morto", en granito, da familia Dario Barrios (nº 19).

Nicanor Carballo Garrido (Tui, 1932). Virxe de Fátima (nº 24). Remate do panteón da familia Gómez Fernández Santalla (nº 20).

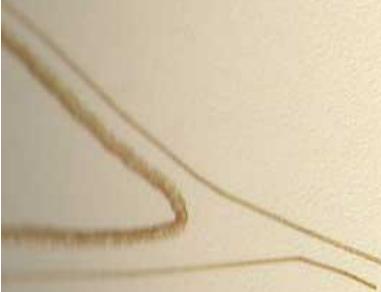
Francisco Planás (Barcelona). Relevo de coroa de flores e cruz, no panteón da familia Fábrega (nº 21).

Aniceto Justo Rodríguez (Pontevedra, 1931). Escultor de sabor popular na liña de Faíde. Relevo da piedade do panteón da familia Tejada Rodríguez (nº 22).

Felipe Oñate Castro (Vigo, 1891 - Ourense, 1973). Estatuas xacentes de sabor clásico, relevo da fuxida a Exipto e outros adornos no interior do Panteón da familia Espada García (nº 23). Tamén o Cristo da familia Oñate Rodríguez (nº 24) e o busto de cristo da familia Álvarez Calvo (nº 25).

José Taboada González (Santa Mariña do Monte, 1865 - Ourense, 1929). Marmorista autor dunha fermosa cruz con decoración vexetal sobre a sepultura da familia Babarro (nº 26).

Persoeiros da cultura e da arte enterrados en San Francisco

Moitos dos persoeiros que aquí xacen enterrados, teñen lápidas dedicadas, entre as que sobrancea a curiosa do mestre e antropólogo Xosé Ramón Fernández Oxea, onde humoristicamente convida ós amigos á súa nova morada e rechaza explicitamente calquera tipo de homenaxe póstuma. Outros varios personaxes famosos acobillanse en sepulturas familiares sen exposición do seu nome, como o caso de José Angel Valente ou do pintor Fernández Mazas. En calquera caso, velaquí un percorrido posible polas últimas moradas dalgúns xentes das artes e das letras de Ourense.

- a. Eduardo Blanco Amor (1897- 79). Escritor.
- b. Alberto Vilanova Rodríguez (1910-1985) Historiador
- c. Xoaquín Lorenzo Fernández (1907-1980). Etnógrafo.
- d. Xavier Prado (Rodríguez)"Lameiro" (1874-1942)
- e. Manuel Peña-Rey (-1957) Médico e galeguista.
- f. Manuel Prego de Oliver (1915-1986). Pintor
- g. Manuel Martínez Risco (Físico na Sorbona)
- g. Marcelo Macías (1845-1947). Crego e historiador
- h. Xosé Ramón Fernández-Oxea, "Ben Cho Shey" 1896-1988(Etnógrafo)
- i. Juan Manuel Paz Novoa (1839-1895). Avogado e político
- j. Ramón Parada Justel (1874-1902). Pintor.
- k. Angel Valente (1929-1999). Poeta.
- l. Jesús Soria (Pintor)
- m. Ramón Otero Pedrayo (1888-1976). Escritor e humanista.
- n. Valentín Lamas Carbajal (1848-1906). Escritor e xornalista
- ñ. Luís Trabazo (1912-1978) Escritor e Pintor.
- o. Florentino López Alonso Cuevillas (1886-1958). Arqueólogo
- p. Cándido Fernández Mazas (1902-1942). Pintor

*"Ourense, led a noite, gostoso
labio do froito do vivir, ergue o
eido santo dos Mortos por enriba
dos eidos e sucalcos dos viventes.*

*En ningures recenden con semellante
forza e ledal cariza os buxos
e os alciprestes como na asoellada
encosta do Montealegre, onde
as cobas acollen o sol da mañán
dinantes do que a torre e coroa
da Catedral".*

Ramón Otero Pedrayo, 1957

